SÄRSKILT UTTALANDE
2018-02-20

TN 2017-0065
FUT 2017-0014

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Trafiknämnden
Ärende 20

Årsrapport 2017

Vi gläds åt Trafiknämndens positiva ekonomiska resultat. Dessvärre finns flera skäl till oro. Trafiknämnden har länge haft en ekonomiskt ohållbar situation, vilket även revisorerna kritiserat. Kostnadsutvecklingstakten är för hög och kontrollen över investeringarna för lång. Vi ser allvarligt på att Moderaterna trots åratal av kritik inte tar tag i dessa långsiktigt viktiga frågor. Nämndens ekonomi måste vara långsiktigt hållbar för att garantera länets invånare en bra kollektivtrafik.

Konstulberoendet är fortsatt stort. Konsultkostnaderna driver upp kostnadsutvecklingstakten under året och trots tidigare utfästelser om att minska konsultberoendet fortsätter utvecklingen.

Det stora beroendet av konsulter är dock inte bara ett kortsiktigt problem, utan bidrar till bristande erfarenhetsöverföring inom förvaltningen. Detta i sin tur ökar risken för lägre kvalitet i upphandlingarna och i värsta fall till sanktionsavgifter och upphandlingar som behöver göras om. Stockholms läns landsting har haft en lång rad ärenden där Konkurrensverket och landstingets revisorer riktat allvarlig kritik mot brister i upphandlingar. Trafiknämndens upphandlingar är inget undantag, vilket exempelvis den misslyckade sjutrafikupphandlingen är ett exempel på.

Att upphandlingar uppvisar brister innebär emellertid inte främst kostnader för upphandlingsskadeavgifter utan kostnader i form av bristande effektivitet och samordning. Stockholms läns landsting behöver genomföra ett genomgripande arbete för att förbättra upphandlingskompetensen, från politisk och central nivå till de olika upphandlande verksamheterna.

Trots att åtskilliga miljarder kronor har lagts ner på att uppgradera tunnelbanans röda linje står vi nu i ett läge där det inte blir något nytt signalsystem. Det kan vara värt att påminna sig om att hela uppgraderingen tog sin början i behovet av ett nytt signalsystem, och sedermera nya tåg som skulle kunna manövreras med det nya signalsystemet och en ny depå som kunde härbärgera de nya tågen. Utan det nya signalsystemet går nu en stor del av kapacitetshöjningen om intet. Signalsystemet på röda linjen sällar sig nu definitivt till skaran av misslyckade signalsystemsupphandlingar, där Tvärbanan är det senaste exemplet. Moderaternas ointresse att på allvar ta tag i nämndens oförmåga att installera och handla upp nya signalsystem är häpnadsväckande.

Årets största besvikelse har för många varit pendeltågen. Nöjdheten har rasat och förseningsrekord har följts av nya förseningsrekord. Trängseln

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

har i vissa fall varit så svår att resenärer blivit hotade. Resenärerna blir alltmer missnöjda med bristen på störningsinformation och annan information. Personalbrist och dåliga upphandlingar av nya tåg har slagit hårt mot pendlare som redan är hårt prövade av den slitna infrastrukturen. Ovanpå allt detta avslutades året med det misslyckade skip stop-experimentet som över en natt gav många resande halverad trafik. Här finns mycket som kunde ha gjorts bättre, alltifrån information och dialog inför införandet av skip stop, till hårdare press på operatören och på Trafikverket. Men istället för att göra något åt alla problem med pendeltåget har Moderaterna fokuserat på att skylla ifrån sig ansvaret.

Under sommaren invigdes citybanan som ökar kapaciteten på Stockholms spår. För pendeltågets del blev inte citybanan den stora kapacitetsförbättring vi hade hoppats på. Likväl frigör Citybanan kapacitet för fjärr- och regionaltåg och ger pendlarna bättre tillgång till Odenplan och därmed till tunnelbane- och bussnäten. Detta är positivt, men arbetet med att få Citybanans kapacitet att utnyttjas fullt ut måste fortsätta.

Läget för busstrafiken är allvarligt. Punktligheten ligger under målsättningen, 87 jämfört med 90 procent. Detta beskrivs i rapporten som att punktligheten är stabil. Det må vara sant, men det visar bara att Moderaterna misslyckats med att öka punktligheten. Detta verkar även resenärerna ha märkt, eftersom inte heller resandet inte når upp till målen och till och med minskar i vissa områden. För oss socialdemokrater är bussen viktig inte bara för att alla de som varje dag åker buss ska kunna ta sig till arbete, studier och fritidssysselsättningar, utan också för att hela transportsystemet ska hålla ihop och kunna erbjuda ett attraktivt, välfungerande och pålitligt alternativ till egen bil.

Arbetet med att renovera rulltrappor och hissar går för långsamt. Trots att tidsplanen redan förskjutits en gång ligger arbetet efter tidsplanen. Många resenärer är helt beroende av fungerande rulltrappor och hissar för att kunna åka kollektivt och det är därför allvarligt att Moderaterna inte prioriterar detta arbete högre.

Det är av yttersta vikt att säkra nämndens intäkter. Fler måste betala för sin biljett. Det är därför oroande att satsningarna på ökad närvaro av biljettkontrollanter, extra kontroller och fler ordningsvakter inte resulterar i minskat fusk. När extra insatser inte ger ett bättre resultat måste någonting förändras.

Under året har prispressaravtalet som drivit fram missnöjde bland både resenärer och förare inom färdtjänsten förlängts av Moderaterna. Detta trots beslut om arbetsrättsliga villkor i såväl landstingsfullmäktige och

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

riksdagen. Beslutet visar tydligt att Moderaterna inte har något intresse av att förbättra färdtjänsten, utan tvärtom vill förlänga det nuvarande avtalet trots alla dess brister. Utöver detta hanterades utredningen om framtidens färdtjänst mycket bristfälligt. Oppositionen har inte fått insyn och utredningen kom oppositionen tillhanda bara några dagar före det sammanträde utredningen skulle behandlas, och kom då kombination med flera andra tunga ärenden. Detta gjorde det omöjligt för oppositionen att sätta sig in i ärendet ordentligt. Vi ser allvarligt på att Moderaterna behandlar färdtjänsten så nonchalant.

Upphandlingen av trafiken i mellanskärgården har fortfarande inte nått sin lösning. Istället har raden av tillfälliga avtal, direktupphandlingar och rättsprocesser blivit allt längre. Vi är mycket kritiska till att pengar och arbetstid måste läggas på avtal och rättsprocesser istället för att utveckla skärgårdstrafiken.